

Sygn. akt III KK 467/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 kwietnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Świecki (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jerzy Grubba

SSN Kazimierz Klugiewicz

Protokolant Łukasz Biernacki

przy udziale prokuratora Prokuratury Regionalnej del. do Prokuratury Krajowej
Bożeny Góreckiej,

w sprawie **D. L.**

w przedmiocie wydania wyroku łącznego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 22 kwietnia 2021 r.,

kasacji wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich na korzyść

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku

z dnia 10 kwietnia 2013 r., sygn. akt II AKa 95/13,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Gdańsku

z dnia 28 grudnia 2012 r., sygn. akt XIV K 212/12,

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Apelacyjnemu w Gdańsku do ponownego rozpoznania w
postępowaniu odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Gdańsku w postępowaniu w przedmiocie wydania wyroku łącznego ustalił, że D. L. został skazany następującymi prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w Malborku z dnia 11 marca 2003 r. w sprawie o sygn. akt II K 989/02 za czyn z art. 278 § 5 k.k. w zb. z art. 275 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. popełniony w dniu 17 marca 2002 r., na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności oraz czyn z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 270 § 1 k.k. popełniony w marcu 2002 r., na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczono karę łączną w wymiarze roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby, przy czym postanowieniem Sądu Rejonowego w Malborku z dnia 22.02.2006 r. zarządzono wykonanie kary łącznej roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej w/w wyrokiem;
2. Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 2 lipca 2003 r. w sprawie o sygn. akt IV K 133/03 za czyn z art. 46 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii popełniony w okresie od listopada 2001 r. do maja 2002 r., na karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz za czyn z art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii popełniony latem 2002 r., na karę roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności; orzeczono karę łączną w wymiarze 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat próby, przy czym postanowieniem Sądu Rejonowego w Malborku z dnia 24.02.2006 r. zarządzono wykonanie kary łącznej 2 lat pozbawienia wolności orzeczonej w/w wyrokiem;
3. Sądu Rejonowego w Malborku z dnia 3 grudnia 2003 r. w sprawie o sygn. akt II K 577/03 za czyn z art. 178a § 1 k.k. popełniony w dniu 23 sierpnia 2003 r., na karę 8 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym;
4. Sądu Rejonowego w Malborku z dnia 4 stycznia 2006 r. w sprawie o sygn. akt II K 581/05 za czyn z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art.

11 § 2 k.k. popełniony w dniu 12 lutego 2004 r., na karę roku pozbawienia wolności oraz grzywny w wymiarze 20 stawek dziennych po 30 zł każda, z warunkowym zawieszeniem wykonania orzeczonej kary pozbawienia wolności na okres 3 lat próby, przy czym postanowieniem Sądu Rejonowego w Malborku z dnia 5.01.2007 r. zarządzono wykonanie kary roku pozbawienia wolności orzeczonej w/w wyrokiem.

Sąd Okręgowy w Gdańsku, wyrokiem łącznym z dnia 28 grudnia 2012 r., sygn. akt XIV K 212/12, orzekł w następujący sposób:

I. połączył jednostkowe kary pozbawienia wolności orzeczone prawomocnymi wyrokami:

- Sądu Rejonowego w Malborku z dnia 11 marca 2003 r. w sprawie o sygn. akt II K 989/02,
- Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 2 lipca 2003 r. w sprawie o sygn. akt IV K 133/03 i wymierzył D. L. w ich miejsce karę łączną 2 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności;

II. w pozostałym zakresie połączone wyroki pozostawił do odrębnego wykonania;

III. umorzył postępowanie o wydanie wyroku łącznego w zakresie kar orzeczonych wyrokami: Sądu Rejonowego w Malborku z dnia 3 grudnia 2003 r. w sprawie o sygn. akt II K 577/03 oraz Sądu Rejonowego w Malborku z dnia 4 stycznia 2006 r. w sprawie o sygn. akt II K 581/05;

IV. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy z urzędu stosowną kwotę tytułem nieuiszczonych kosztów obrony z urzędu;

V. zwolnił skazanego w całości od opłaty i wydatków sądowych, przejmując je na rachunek Skarbu Państwa.

Po rozpoznaniu apelacji wniesionej przez obrońcę od tegoż wyroku, Sąd Apelacyjny w Gdańsku, wyrokiem z dnia 10 kwietnia 2013 r., II AKa 95/13, utrzymał w mocy zaskarżony wyrok, uznając apelację za oczywiście bezzasadną.

Z kasacją od prawomocnego wyroku wystąpił Rzecznik Praw Obywatelskich. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił rażące naruszenie prawa procesowego, to jest art. 607e § 1 k.p.k. w zw. z art. 569 § 1 k.p.k. polegające na zaaprobowaniu przez Sąd odwoławczy połączenia węzłem kary łącznej jednostkowej kary pozbawienia

wolności orzeczonej wobec D. L. wyrokiem Sądu Rejonowego w Malborku z dnia 11 marca 2003 r. o sygnaturze akt II K 989/02, za czyn z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 18 § 3 k.k., z jednostkowymi karami pozbawienia wolności orzeczonymi wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 2 lipca 2003 r. o sygnaturze akt IV K 133/03, pomimo tego, że nie było ku temu warunków, albowiem podstawą przekazania D. L. do Rzeczypospolitej Polskiej, w wyniku wykonania europejskiego nakazu aresztowania wydanego w postępowaniu o sygnaturze akt XIV Kop 13/08 stanowiła wyłącznie kara pozbawienia wolności orzeczona w wyżej wymienionym wyroku Sądu Rejonowego w Malborku za czyn z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 278 § 5 k.k. (powinno być za czyn z art. 278 § 5 k.k. w zb. z art. 275 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. – uwaga SN), a D. L. nie wyraził zgody na przekazanie i nie zrzekł się prawa specjalności, w konsekwencji czego doszło do przeniknięcia do postępowania odwoławczego tzw. bezwzględnej przyczyny odwoławczej, wskazanej w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k.

W konkluzji skarżący wniósł o:

- dopuszczenie dowodu z dokumentu znajdującego się w aktach sprawy Sądu Okręgowego w Gdańsku o sygnaturze XIV Kop 13/08 na karcie o numerze 318 na okoliczność wyrażenia zgody przez brytyjski organ wymiaru sprawiedliwości na przekazanie D. L. do Rzeczypospolitej Polskiej, na skutek uwzględnienia europejskiego nakazu aresztowania wydanego przez Sąd Okręgowy w Gdańsku w postępowaniu o sygnaturze akt XIV Kop 13/08, w celu wykonania wyłącznie kary pozbawienia wolności za czyn z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 278 § 5 k.k. orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Malborku z dnia 11 marca 2003 r. o sygnaturze akt II K 989/02;
- uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Gdańsku do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest zasadna, gdyż trafnie skarżący wywodzi, że w sprawie wystąpiła bezwzględna przyczyna odwoławcza wskazana w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k. Zbędnie natomiast wnioskuje o dopuszczenie dowodu z wskazanego na wstępie dokumentu, skoro zalega on w aktach sprawy. Nie ma to jednak wpływu na uznanie zarzutu kasacji za trafny.

Przypomnieć trzeba, że w myśl przewidującego zasadę specjalności art. 607e § 1 k.p.k. osoby przekazanej w wyniku wykonania nakazu nie można ścigać za przestępstwa inne niż te, które stanowiły podstawę przekazania, ani wykonać orzeczonych wobec niej za te przestępstwa kar pozbawienia wolności albo innych środków polegających na pozbawieniu wolności. Z kolei stosownie do art. 607e § 3 pkt 6 i 7 k.p.k., przywołanego powyżej przepisu § 1 nie stosuje się, jeżeli osoba ścigana wyraziła zgodę na przekazanie i zrzekła się korzystania z prawa określonego w § 1 lub po jej przekazaniu, złożyła przed sądem właściwym do rozpoznania sprawy oświadczenie o zrzeczeniu się korzystania z prawa określonego w § 1 w odniesieniu do czynów popełnionych przed przekazaniem.

Przenosząc te uwagi na realia sprawy, stwierdzić trzeba, że Sąd Okręgowy w Gdańsku w dniu 17 kwietnia 2008 r. (w sprawie o sygn. akt XIV Kop 13/08) wydał europejski nakaz aresztowania wobec D. L., ściganego za przestępstwa z art. 278 § 1 k.k. w zb. z art. 275 § 1 k.k. oraz z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 270 § 1 k.k., za które wyrokiem Sądu Rejonowego w Malborku z dnia 11 marca 2003 r., sygn. akt II K 989/02 wymierzono mu kary jednostkowe odpowiednio: 8 i 6 miesięcy pozbawienia wolności, a następnie orzeczono karę łączną w wymiarze roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres próby 3 lat. Zarządzono wykonanie tej kary łącznej postanowieniem z dnia 22 lutego 2006 r.

Wprawdzie z treści wyroku Sądu Rejonowego w Malborku z dnia 11 marca 2003 r., sygn. akt II K 989/02 wynika, że chodzi tu jednak o czyn z art. 278 § 5 k.k. w zb. z art. 275 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., co oznacza, że Sąd Okręgowy w Gdańsku w przywołanym wyżej postanowieniu z dnia 17 kwietnia 2008 r. dopuścił się oczywistej omyłki, to bezsporne jest, że skazanie za drugi czyn, a to kwalifikowany z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 270 § 1 k.k. nie stanowiło podstawy decyzji brytyjskich organów wymiaru sprawiedliwości z dnia 21 kwietnia 2012 r., o przekazaniu D. L. do Polski, gdyż nastąpiło to jedynie w odniesieniu do kradzieży, natomiast „umorzono sprawę oszustwa” (k. 318 akt XIV Kop 13/08). Nadto, z przywołanego dokumentu wprost wynika, że D. L. nie wyraził zgody na swoją ekstradycję. Z kolei po przekazaniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w toku

postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego, nie zrzekł się on przez Sądem korzystania z prawa, o którym mowa w art. 607e § 1 k.p.k.

W tych realiach rację ma Rzecznik Praw Obywatelskich, że nie było dopuszczalne w oparciu o przepis art. 569 § 1 k.p.k. połączenie w wyroku łącznym jednostkowej kary pozbawienia wolności orzeczonej wobec D. L. wyrokiem Sądu Rejonowego w Malborku z dnia 11 marca 2003 r., sygn. akt II K 989/02 za czyn z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 270 § 1 k.k. i jednostkowych kar pozbawienia wolności orzeczonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 2 lipca 2003 r., sygn. akt IV K 133/03. W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalone jest już bowiem zapatrywanie, że zasada specjalności sformułowana w art. 607e § 1 k.p.k. stanowi przesłankę ujemną dla orzeczenia kary łącznej obejmującej kary pozbawienia wolności, wymierzone za przestępstwa inne, niż te które stanowiły podstawę wydania na podstawie europejskiego nakazu aresztowania (zob. np. wyroki SN: z dnia 20 października 2011 r., III KK 140/11; z dnia 14 stycznia 2014 r., V KK 357/13 czy z dnia 13 stycznia 2016 r., III KK 471/15). Okoliczności te nie były przedmiotem uwagi Sądów orzekających w postępowaniu w przedmiocie wydania wyroku łącznego.

Podnieść tu trzeba, że w orzecznictwie ograniczenie wynikające z zasady specjalności uznawane jest za „inną okoliczność wyłączającą ściganie”, o której mowa w art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k., w konsekwencji czego jej naruszenie należy zakwalifikować jako bezwzględną przyczynę odwoławczą z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. (zob. np. wyroki SN: z dnia 8 grudnia 2008 r., V KK 354/08 czy z dnia 29 lipca 2015 r., II KK 35/15).

Z tych względów Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym, w którym Sąd ten uwzględni powyższe rozważania, co może skutkować ukształtowaniem na nowo kary łącznej, w sposób przy tym bardziej korzystny dla skazanego niż dotychczas.

Mając to wszystko na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

(r.g.)

[ms]

